

Náš List

Neodvisno politično glasilo za Slovence

Izhaja vsak petek, ako je ta dan praznik pa dan poprej. Velja za celo leto 8 K, za pol leta 4 K, za četrt leta 2 K. — Naročnina se plačuje vnaprej, na naročbe brez istočasno vposlane naročnine se ne ozira. — Posamezne številke po trafikah po 10 v. Pošilja se tudi „Slov. Gospodinja“ posebej.

Z mesečno prilogo
Slovenska Gospodinja

Dopisi naj se pošiljajo na naslov: Uredništvo „Našega Lista“ v Ljubljani. Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo je v Kamniku, kamor naj se izvoli pošiljati naročnino in reklamacije. — Oglasi se računajo trislojna petit-vrsta po 12, 10 in 8 vin. za 1-, 2- oz. 3krat, za večkrat izdatno znižane cene.

Vsebina: Nekaj misli o Družbi sv. Cirila in Metoda. — Nemška nevarnost. — Politični pregled. — Štajersko: Razno. — Koroško: Razno. — Primorsko: Razno. — Kranjsko: Razno. — Raznoterosti
Podlistek: Greh se je maščeval.

Nekaj misli o Družbi sv. Cirila in Metoda.

Spisal L. K.

Dovolite mi, gospod urednik, da k Vašim izvajanjem o Družbi sv. Cirila in Metoda spregovorim v Našem Listu par besed.

Jaz sem namreč mnenja, da je bil že najskrajnejši čas, da se je družba preosnovala. Kamor smo pogledali, povsod samo nazadovanje, podružnice večinoma zaspale, samo hiranje, kot pri starcu, ki je svoje mlade dni že preživel. Ne papeževi blagoslovi, ne telegrami na cesarja niso pomagali. Vse je šlo nazaj.

Mogoče mi boste ugovarjali, da ste to sami uvideli, in da ste tudi Vi bili za pomlajenje, da pa bi se moralo to pomlajenje vršiti na drug način, da bi bili v društvu enako zastopani obe stranki. In tu je torišče, o katerem hočem spregovoriti.

Pomisliti je treba, da so dandanes skoro vsi klerikalci pod komando uredništva „Slovenca“. Zastopniki tega lista pa so bili in bodo pri vsakem narodnem podjetju coklja, ki vse zadržuje, ki vedno kriče o svojem narodnjaštvu, vedno upije in se bije na prsa, ne stori pa nič, ne dá nič in pri tem hoče povsod odločevati, povsod imeti vsaj toliko ali še več moči kot oni, ki se v resnici žrtvujejo in ki nosijo večino narodnega davka.

Nečem pri tem omenjati, da je oslarija, ki je je zmožen samo kak Korošec ali kak zagrižen

Greh se je maščeval.

(Povest iz življenja slovenskega ljudstva. Spisal I. V.)

(Dalje.)

Janez je stal strmeč v ozadju in poslušal. Čudil se je tem besedam in se oziral po sodelavcih. Stali so pred njim tisti ljudje, o katerih je mislil, da se ne brigajo za ves svet. Njihove mrtve oči so se oživile sedaj; žarele so v čudnem, sovražnem blesku. Pesti so se jim krčile in ustnice stiskale. Prišlo je življenje v tiste zagorele, suhe obraze, in kri je stopila v nje. Zavalovilo je po družbi, premaknili so se ljudje, in začule so se grozeče besede.

Janez je spoznal, kam je bil zašel, in začel ga je. Videl je pred sabo uporne ljudi, ki bi radi segli po bogastvu drugih in se upijanili z njim. Otrovani so bili po besedah nezadovoljnih, ki so hodili od kraja v kraj in lovili neoprezne ljudi v svoje sebične, tesne mreže. In ti ljudje so trosili razdor in nemir po svetu. Sladka zadovoljnost je vladala prej v borni družini. Oče je delal trdo; a ko se je vrnil zvečer domov, je bil vesel in srečen med svojimi dragimi. Toda prišli so nezadovoljni ljudje, pokazali so mu bogastvo drugih, češ, zaslužil si ga ti s svojimi žulji. In nevedni mož je verjel si ga ti s svojimi žulji. In nevedni mož je verjel si ga ti s svojimi žulji. In nevedni mož je verjel si ga ti s svojimi žulji. In nevedni mož je verjel si ga ti s svojimi žulji.

kranjski zabutovec, — da se postavi nasproti nemškemu „Schulvereinu“ in laški „Lega Nazionale“ klerikalno filijalko katoliškega „Schulvereina.“

Kadar nam bo postal „kathol. Schulverein“ nevaren, takrat bomo rabili ravnokalo slovensko obrambno društvo. Danes pa nam škodujeta v prvi vrsti nemški nacionálni „Schulverein“ in laška nacionálna „Lega“, ki stojita oba na podlagi obstoječega šolskega zakonika in samo brezvestnost in vladoželjnost kranjskega klerikalca more zahtevati, da se gasi ogenj s tako limonado, kot je bila dosedaj družba sv. Cirila in Metoda. Saj je bila skoraj skozi in skozi klerikalna, torej ideal naših Zabukovcev, in kaj so bile posledice?

Pri tem naj povdarim dejstvo, da za nemški „Schulverein“, ki ne skrbi za defenzivo, ampak nastopa agresivno, da za to družbo z izdatnimi podporami skrbi tudi občina najbolj krščansko socijalnega mesta, to je občina dunajska. So pač drugačni narodnjaki nemški krščanski socijalisti kot pa naši klerikalci.

Kričeče osvetljuje vse narodnjaštvo naših, posebno kranjskih klerikalcev dejstvo, da večina na glavni skupščini zbranih duhovnikov ni bila niti član družbe sv. Cirila in Metoda, da se je večini zdelo preveč žrtvovati samo 2 kroni za narodni namen, in to tedaj, ko je družba bila skoro še čisto v njihovih rokah. Seveda, ako se celo njihovemu vodji, dr. Šusteršiču ne zdi vredno, biti ud naše družbe in položiti mal obolus na oltar naroda, kar bi pri svojem velikem premoženju lahko storil, kaj naj se zahteva od kakega kaplana? Pa poglejte napredne kroge, poglejte njihove rodbine, poglejte najmanjšega trgovca ali uradnika, kako bo pri vsaki priliki kaj daroval, in on nima takih do-

dovoljnost in nesreča v hišo. Otroci so hodili raztrgani in lačni okrog; žena je prejkala dolge in skrbi polne noči, mož pa je hodil okrog in popival po beznicah...

Janezu je prišlo vse to na misel, in zagrnjusil se mu je tisti suhi, lokavi človek tam na odru, ki je s praznimi besedami zapeljeval nevedno ljudstvo. Stopil bi naprej in ga prijel za vrat; vrgel bi ga z odra in govoril sam.

„Ni res, ljudje božji! On laže!“

Nehoté je zavpil na glas te besede. Čuli so ga ljudje in se ozrli srdito nanj. Zgrabilo ga je več močnih pesti; zabolelo ga je okrog pasa in v naslednjem trenutku je stal že zunaj barake... V začetku si ni mogel razložiti tega, kar se je bilo zgodilo z njim. Počasi se je jel zavedati; v glavi mu je še vedno šumel hrum zbor, in okrog pasa ga je bolelo, kot bi se bile zajedle tja tiste debele, žuljave pesti.

Šel je proti svojemu stanovanju in mislil. Prišel je do prepričanja, da ne more živeti več s temi ljudmi. Pri vsaki priliki ga bodo zasmehovali in porivali na stran, ker ima druge misli nego oni sami. In morebiti mu bodo storili kaj neprijetnega; spravili ga bodo v sramoto, in on se ne bo mogel braniti. Poznal je te ljudi in jim ni zaupal. Z mirnim srcem bi mu storili kako podlost; zasmehovali bi ga, in on bi trpel

hodkov, kot kak dr. Šusteršič. Ta je prepustil darovanje naprednim krogom, naj dajejo, naj se žrtvujejo, gospodarili bomo pa mi, čeprav ne damo ne vinarja. Tega je moralo biti enkrat konec.

Danes je družba preosnovana tako, da je prostora v njej vsakemu narodno čutečemu Slovincu, pa naj bo ta naprednega mišljenja ali klerikalnega, dobrodošlo bo delo, ki je stori ali duhovnik ali napreden advokat, samo da je narodno. Glavni namen družbe je pač obramba naše narodnosti in ne obramba vere. Nemški „Schulverein“ ali laška „Lega Nazionale“ nikakor ne nastopata proti cerkvi, če ne jih ne bi podpirala dunajska občina in laški duhovniki, v obeh so nastavljeni za verouk ravno tako duhovniki, kot na posvetnih šolah, pač pa sta ti društvi sovražni naši narodnosti. In našo narodnost braniti mora tudi naša Ciril in Metodova družba, zato je ustanovljena, zato dajejo napredni krogi denar in za nič drugega.

Nobenemu odborniku ne pride na misel iz družbe napraviti svobodno šolo in povdariti se mora, da se je drugi stranki prepustilo v odboru več prostora kot ga ji gre po njenih denarnih prispevkih in nobeden nima namena jih prikrajšati kdaj za te odbornike. Ako je bil kdo, ki je hotel res družbo strankarsko izrabljati, potem so bili to klerikalci, ki so ji hoteli vsiliti kot predsednika dobro znanega klerikalca in ki so hoteli še zadnje napredne moči v teku časa izbacniti. Saj sami vedno kriče, da na Kranjskem naprednjakov ni, da so mrtvi, da leže v agoniji — logična posledica je, da potem tudi v odboru ne morejo biti, če jih ni; če so pa v agoniji, zakaj bi jih pa potem jemali v

po nedolžnem... Prišel je sem, da bi začel novo življenje in opral madež s svojega imena. Toda lahko se zgodi, da pade po krivem v novo sramoto, in nikdar več ne bo mogel stopiti pred svojega očeta.

Ne, tukaj ne more dalje ostati. Šel bi kam drugam, kjer so ljudje boljši in ni nevarnosti, da bi se omadeževal nanovo. V daljne kraje bi šel, kjer je zaslužek večji in so ljudje prijazni in ne želé pogube svojega bližnjega. Dobri so in pokažejo človeku pravo pot, na kateri se ne more pogubiti nihče. V tistih krajih je doma blagostanje; smeje se sreča človeku in s srečo prihaja mir k njemu.

Toda, kje je tista dežela? — Janez je mislil in se je spomnil hipoma besed, ki jih je slišal včasih v družbi... Tam daleč za morjem so kraji, kjer se sveti zlato v visokih gorah. Čudovit je svet tam. Kdor gre tja, se vrne v par letih bogat domov. Sezida si svojo hišo in živi tam mirno in brez vseh skrbi. Ljudje se mu čudijo in prihajajo k njemu ter ga povprašujejo, kje je našel toliko srečo. In tisti srečni človek se nasmeje in pokaže z roko proti zahodu: tam za morjem... In čudijo se ljudje in se napotijo sami čez morje. Vrnejo se, in v žepih jim zvené sami zlatniki...

Da, tam za morjem!...

družbo? Istina je samo, ki jo tudi klerikalci poznajo, da je še dosti naprednih ljudi; istina je, da so ti napredni krogi, akoravno različnih struj, edini v enem in to je boj klerikalizmu, boj hinavščini, boj frazam in sofizmom. Treba bo le te različne struje zediniti, in potem se bo šele jasno videlo, kje se samo slepari, kje se pa res žrtvuje in res dela. Verjemite mi, gospod urednik, da je napredne kroge stalo mnogo samozatajevanja, ko so se morali navduševati za samostanske šole in morali gledati, kako se rabi denar, ki so ga oni zložili, medtem pa so se idealnim delavcem posmehovali klerikalni lenuhi in želi kar so oni sejali.

Čuditi se mora človek nesramni gonji in lažljivosti, ki je lastna samo revolveržurnalu „Slovenčevega“ kalibra, ki zdaj jadikuje in cvili kot bi se mu zgodila vedi Bog kaka nesreča. Prvomestnik je nov mož, energičen, delaven, to mu mora vsakdo priznati, ki ga pozna. Šubic in Svetek, ki sta izstopila iz odbora, pa sta itak bila naprednega mišljenja. Ali misli „Slovenec“, da bi mesto dveh naprednih članov morali voliti klerikalne?

Čisto brez ovinkov, v obraz Vam tukaj povem: Družba bi ostala v tem slučaju na istem nivoju, kakor je bila dozdej, to tudi tedaj, če bi vsaka stranka imela polovico odbornikov. Večine ne bi bilo za noben predlog, klerikalci bi vse ovirali, posebno tedaj, kadar se bo šlo za nastavljanje posvetnih moči mesto šolskih sester. In roko na srce vsi oni, ki čutite še kaj narodno, tudi klerikalci: 1.) Ali ni res, da vsak kmet, vsak delavec, pa magari, da je hud klerikalec, le nerad pošlje svojega otroka, posebno dečka v oskrbo šolskim sestram? 2.) Ali ni res, da jih pošlje rajši v posvetno šolo ali celo „Schulverein“ ali „Lega Nazionale“ — kjer se otrok narodno pogubi? 3.) Ali ni res, da je večina otrok, ki so vzgojeni v samostanski šoli, pač v mladosti zelo vernih, da pa postanejo pozneje v gimnaziji ali v zasebnem življenju poturice, pa naj bodo nemški ali laški nacijonali ali pa nemški ali laški krščanski socialisti? 4.) Ali ni res, da posebno na dečke vpliva bolj posvetna moč, katero vidi in sliši nastopati tudi zunaj šole strogo in odločno narodno? 5.) Ali ni res, da rabimo povsod na periferiji množico posvetnih, odločnih, neodvisnih moči tudi zunaj šole, ki bi nastopali kot organizatorji in delavci tudi v javnem življenju? In kaj imamo od šolskih sester?

Odgovorite pošteno na to in ne lažite o svobodni šoli, ki je ni in je nikdar ne bo v okrilju družbe sv. Cirila in Metoda. Kdor hoče pri nas ustanovljati svobodno šolo — naj jo, naj zbira za njo, ravno tako kakor je svobodno Lampetu in Zabukovcu, da takoj ustanovita filijalko katoliškega „Schulvereina“. Naša družba pa ni in ne bo nikdar torišče ni za eno, ni za drugo, kakor to tudi ni in ne bo nemški „Schul-

Janez se je domislil hipoma tega in se je razveselil. Da, v Ameriko pojde, kjer ga ne pozna nihče. V svoji lastni moči se dvigne, da ga spoštuje ves svet in imenuje s hvaležnostjo njegovo ime. Delal bo od zore do mraka in se potil. Črez leta se vrne domov, velik in bogat, in oče bo ponosen nanj.

Da, v Ameriko pojde, pa naj se zgodi, kar se hoče. —

Ko je prišel Janez v stanovanje, je napisal pismo Hrastovemu Orenu. Slabo je na Hrušici, je pisal. Zaslužek zelo majhen; poleg tega pa so ljudje tako čudni in neprijazni. Skoro, da se jih boji. Zdaj pa je namenjen v Ameriko; upa, da se mu bo dobro godilo in si prisluži nekaj.

Nesel je pismo na pošto in se čutil pomirjenega. Drugi dan pa so ga gledali sodelavci prezirljivo in zasmehljivo. Stopili so mu na pot, kjerkoli so mu mogli, in ga hoteli jeziti. A Janez se ni vznemiril in je potrpel vse... „Za Boga, enkrat me je privedla jeza v ječo,“ je pomislil. „Bodi pameten in ne vznemirjaj se zaradi teh ljudi... Pride tako kmalu konec, in potem bo dobro vse...“

Janez je potrpel in se delal, kot bi ne videl zasmehovanja tovarišev. Hodil je svojo pot in se ni zmenil za druge. Čakal je prija-

verein“ ali „Lega Nazionale“. To si zapišite za ušesa!

Bedastoča je pošiljati v boj proti volku jagnje, ki bo gledalo proti nebu in meketalo, kadar je bo stisnil volk za vrat. Postavimo pa volku nasproti psa, ki bo znal tudi ugrizniti, in boljši varuh nam bo kakor sto sladkih, meketajočih jagnjet. To je odkrita beseda brez jermijad, brez laži in brez zofizmov.

Kdor bi seveda mislil, da so tudi klerikalci okoli „Slovenca“ tega mnenja, ta bi se silno motil. „Narodnost je paganstvo,“ to mnenje vlada pri njih še dandanes, ako se le malo pogleda njihova dejanja — v besedah seveda so silno narodni. Njim je vseeno, ali je otrok Slovenec ali Nемеc ali Italijan — glavno je, da je klerikalec — da, celo tako daleč smo prijadrali, da jim je ljubši nemški liberalce kot Slovenec, ki je naprednega mišljenja, kar Vam bom tudi dokazal.

Tukaj je polje, na katero jim noben zaveden narodnjak, pa naj bo tudi duhoven, ne more in ne sme slediti. Mi nismo mnenja, da ni škoda Slovenca, ki je naprednjak, ampak obdržati ga hočemo našemu narodu, ravno tako, kot nam je drag vsak klerikalec — da je le Slovenec. Klerikalcem okoli „Slovenca“ pa je ljubši najhujši nemški liberalce, kakor zaveden napreden Slovenec. (Konec prih.)

Nemška nevarnost.

Po nemških zmagah, l. 1866. in 1870. je Nemčija, pijana vojaških uspehov, postala objestna, zanašaje se na svojo moč in silo, in je razvila zastavo svetovne politike. V to dobo padajo prvi začetki nemškega imperijalizma, od tega časa raste tudi nemška nevarnost, katere geslo je „Deutschland über alles.“ Leta 1888. skoro ob odru svojega očeta, Friderika III. je izpil njegov naslednik, sedanji nemški cesar Viljem II. svojo prvo zdravico. Končal jo je z „Naprej, marš,“ in odtedaj neprestano govori svoje bojevite zdravice, v katerih so jasno izražene vse njegove težnje, da pripravi pot Veliki Germaniji, in da postane on gospodar tega mogočnega vladarstva. On je zastopnik, predstavnik te politike.

Kot svoj vzor si je postavil celokupno rimsko cesarstvo in l. 1900 je zaželel, da bi prišel dan, ko bo mogoče kot nekdanj „civis romanus sum“ zagrmeti: „Ich bin ein deutscher Bürger.“ Neštevilni so njegovi bojni vzkliki, in bili bi že smešni, da niso ti vzkliki takorekoč posebljene težnje vseh Nemcev in odmev vsega nemškega javnega mnenja, ki si domišlja, da so Nemci narod plemičev, a Slovani manjvredni. „Imejmo smednik suh in meče nabrušene“, je rekel pred dvema letoma. — „Imejmo oči čvrsto vprte v svoj cilj, mišice napete; dol pesimisti

teljevega odgovora in ga naposled tudi držal v roki.

Veseli ga, da se je spomnil nanj, je pisal Oren. Prav, da gre v Ameriko. Tudi on sam pojde črez morje; nima tako nikogar na svetu, za katerega bi skrbel, razen sestre, ki pa je dobro preskrbljena pri možu. Hranil je že dolgo denar za vožnjo in sedaj ga ima zadosti... V soboto zvečer odpotuje — in njegova največja radost bo, če bo imel njega poleg sebe. Za potni list mu ni treba skrbeti, priskrbel mu ga bo on sam. Toraj naj le pride domov, da odpotujeta skupaj črez morje.

Janez se je razveselil tega pisma. Danes je četrtek, in jutri zvečer gre že lahko domov. Pisal je očetu, kako se mu godi, in ga prosil za zadnjo uslugo: naj mu posodi toliko denarja, da bo mogel priti v Ameriko. Najboljše je, da gre, ker ga je sram, da bi mu hodil vedno pred oči.

Janez je stopil drugi dan pred nadzornika in ga prosil odpusta. Gospod ga je spustil iz službe z dobrim izpričevalom in obžaloval, da izgubi tako dobrega delavca. In Janez je prišel zopet ponoči domov. Najprvo je potrkal na okno Hrastovega Orena. Prijatelj mu je odprl vrata, in stopila sta v njegovo sobo.

in oni, ki nočejo videti. Pijem svojo čašo na zdravje svojega naroda v orožju nemške vojske.“ S tem je napovedal pot osvojenju sveta.

To bojevito razpoloženje, te pretnje so značilne za nemško politiko; vsaka pretirana moč pa postane nevarnost, a še bolj od moči in sile je nevarna nad mero razgreta domišljija. Nemčija se hoče širiti kot madež olja na vse strani v vseh smereh. „Drang nach Osten“ in „Drang nach Süden“ se mora razviti in razširiti čez Avstrijo in na njen račun.

Dokler pa se Nemčija ne more razširiti politično, širi svoje meje geografski, zlasti v šolskih knjigah, vzgajajoč mladino v prepričanju, da so današnje meje Nemčije samo začasne. V šolskih knjigah so prištete k Nemčiji še Avstrija, Švica, Holandija, Belgija, Poljska, zlasti Ruska Poljska je dobila ime Nove Germanije ali jugoiztočne Prusije. Tako pridemo do pangermanizma, ki ga uče in propagirajo neštete nemške brošure v naslednjem smislu: „Kmalu bo plapolala germanska zastava nad 86 milijoni Nemcev, ki bodo vladali zemljo, na kateri živi 130 milijonov Evropejcev, a med katerimi bodo samo Nemci uživali politične pravice; samo njim bo mogoče služiti v vojski in mornarici; samo oni si bodo mogli pridobivati posestva, katera jim bodo obdelavali podjarmljeni narodi.“ L. 1950 ima obsegati nemška državna zveza tudi Trst in bližnje italijanske kraje preko Vidma.

Po tem letu se bo vil nemški prapor nad vso Evropo — tako sanjajo Nemci o rasti svojega vladarstva ter imajo za to tudi svoj jasno označeni program, v katerem je glavna točka spojitev Avstro-Ogrske.

A že na vratih nemške države stoji prva zapreka svobodnemu gibanju pangermanske ekspanzije. Čehi so uvideli nemško nevarnost v pravem času in so začeli boj za samoobranu. Proti pangermanskim težnjam se bore zelo uspešno, v kar jim je pripomogla njihova civilizacija in kultura, dočim manj izobraženi narodi morajo postati prej ali slej plen pangermanizma.

Ta usoda preti nam, Slovincem. Nemci puste lahko na stran Čehe, ker vedo, da jih ne morejo germanizirati, ali Slovenci se težko ohranimo vsled svojega geografsko-političnega in kulturno-industrijskega položaja, a del slovenskega plemena — na Koroškem, v jezičnih otokih na Štajerskem je v resnici že zapadel germanizaciji.

Politični pregled.

Ogrsko. Madjarska koalicija (združene stranke, ki so na vladi) se je postarala. Njen pogin je neizogiben in je samo vprašanje časa. V deželi raste proti njej nezadovoljstvo in množe se glasovi o potrebi opozicije. — Koalicija je

„Kako kaj, Janez?“ ga je nagovoril Oren. „Že dolgo se nisva videla.“

„Resnično, dokaj vode je že poteklo,“ je odgovoril Janez in se vsedel na klop. „Sram me je zdaj, da se ne upam podnevi na vas... In zato pa tudi grem črez morje.“

„Ne bilo bi ti treba,“ je rekel Oren in stopil pred prijatelja. „Doma imaš vsega zadosti in lahko bi bil srečen kot nihče drugi. Pa si moral gledati v tiste neumne karte! In glej — zaradi njih je prišlo vse tako, ko bi bil lahko najzadovoljnejši fant v naši vasi.“

„Lepo te prosim, Oren, ne govori nič več o tem,“ je odgovoril Janez in pogledal proseče prijatelju v oči. „Sam trpim zadosti, ker mi je vest težka. Da bi bil poslušal prej tebe, ko si me svaril, naj se ne dotikam kart. Tako pa sem izgubljen človek... Hodim po svetu, in nikjer ni miru.“

„Pogovori se z očetom in živi pošteno,“ mu je svetoval Oren. „Morebiti se da še vse popraviti.“

Janez je mahnil z roko in rekel: „Ti ne poznaš našega očeta... Kar si on vtepe v glavo, to se mora zgoditi. Preveč je ponosen, da bi se dal ukloniti. Rekel mi je lump in mi šel izpred oči. Vem, da ne izpregovori z mano več besede, če ostanem doma; gledal bi me ne-

po svoji organizaciji bojna skupina, v katero so se zedinile razne stranke z najrazličnejimi programi, postala je masa brez principa. Madžarska koalicija danes ni ščit ogrske ustave, temveč njena propast. Edinost koalicije obstoji edino v tlačenju vsakega nasprotnega gibanja, v zatiranju nemadžarskih narodnosti. Na Ogrskem ima bodočnost demokratska in gospodarska politika. Na Ogrskem socialna demokracija nadaljuje svoje delo. Nedavno je izdala brošuro v nad 250.000 iztisih v vseh jezikih ogrske polovice za splošno in enako volilno pravico.

Madžarizacija v Bosni. Doslej so izkušali Bosno in Hercegovino germanizirati. Že to je bilo nele krivično za narod v zasadenih pokrajinah, ampak tudi nesmisel s stališča države. Kar pa hočejo sedaj, to je naravnost blaznost, ker mora ubiti do Avstrije vsako simpatijo. Nedavno so poročali ondodni časniki, kako vsiljujejo v bosansko upravo madžarske uradnike, sedaj pa hočejo siloma vvesti madžarski jezik tudi v srednje šole. Do lani je bila madžarščina neobvezen predmet na bosanskih srednjih šolah, sedaj pa postane obvezen, da se bodo morali učiti. Dano pa jim je na prosto voljo, da si izvolijo nemški ali madžarski jezik.

Bolgarija. Ker je vlada odpustila 71 srednješolskih profesorjev in ljudskošolskih učiteljev, ki so izrekli vseučiliškimi profesorjem, ki so bili za kazni upokojeni, svoje simpatije, se je začelo nevarno razburjati učiteljsvo. Vlada je razpustila na to zvezo učiteljskih društev ter jim je zaplenila arhive in blagajno. Prepričati je namreč hotela, da bi odpuščeni učitelji v svojem boju proti vladi ne dobivali podpor. Toda učiteljsvo je zvezni zaklad, kakih 300.000 frankov že poprej naložilo v banke.

V Maroku ustaja proti Francozom hujše plamti. Novi sultan pelje baje čete proti Francozom v Casablanci, ki pričakujejo novih čet od doma.

Italijanski minister Tittoni se je srečal z avstrijskim ministrom Aehrenthalom v Semeringu. Tittoni je menda izjavil, da niti sedaj, niti v bližnji bodočnosti ni zapreke, ki bi kršila prijateljsko razmerje med Avstrijo in Italijo, posebno še zato ne, ker Avstrija nima nikakih ekspanzivnih teženj. Domenila sta se tudi, da obišče v kratkem italijanski kralj avstrijskega cesarja. Tittoni je bil na to v avdijenci pri Franc Jožefu, ki ga je sprejel nenavadno prisrčno. Vse to se sliši zares jako lepo, ali čemu pokajo na manevrih puške in grome topovi ob italijansko-avstrijski meji?

Štajersko.

Slovenska zmaga ob jezikovni meji. Po 17. letih je prišel gornjeradgonski okrajni zastop zopet v slovenske roke! Po vroči volilni bitki

prijazno kakor pritepenca brez časti. To me pa boli, in rajši mu grem izpred oči, kakor da bi mu bil na poti in mu delal jezo."

Oren je izprevidel, da ima Janez prav, in zato mu ni več prigovarjal. Pogovorila sta se še o potovanju in ugibala na vse strani. Jutri popoldne se vsedeta na vlak in se popeljeta k morju. In potem čez morje. Zibala se bo ladja na mehkih valovih, rahel veter bo vel čez neskončno morje, velike ribe bodo dvigale glave iz zelene vode. Solnce bo sijalo prijazno, le tam na vzhodu bo vstajala bela, tanka megla; zrlji bodo popotniki, polni pričakovanja tja v daljave — nekje sanja tam sreča, smehlja se in vabi, in bogve, ali jo bodo dosegli, da je ne izgube potem nikdar več...

Janez se je poslovil od prijatelja in odšel proti domu. Bilo je že precej pozno, ko je dospel do rodne hiše; nocoj ni več obstal tam pod razsvetljenimi okni, ampak je stopil naravnost v hišo. Mati je bila sama v izbi; razveselila se ga je, ko ga je zagledala. Prinesla mu je večerjo in sedla kraj njega; pripovedovala mu je in ga izpraševala... Oče je šel že spat; truden je bil, ker je delal ves dan na polju. Pavle pa je šel v Podkloster, ker je semenj tam, in pride šele okrog polnoči nazaj... Tedaj v Ameriko misli iti? Brala je njegovo

dne 21. in 22. julija so vrgli združeni slovenski kmetje nemškutarja Wratschko in pristaše. Med volilci je vladalo nepopisno navdušenje. Čast vsem onim, ki so trdno stali za slovensko stvar!

Iz Celja. Gospod urednik, gotovo ste si mislili, da sem že pričel zimsko spanje. A temu ni tako. Sicer je spanje naša celjska navada, ki se je zelo držimo in jo prav čislamo. Gospod urednik, zadnjič enkrat sem jih dobil v nekem listu (Bog mu to odpusti) po čeljustih, češ, ta Perun zmiraj kriči in kriči, rešuje zagonetke na prav pristen način, navdušuje stranke (stare in mlade) za podrobno narodno delo, daje navsvete, a sam ničesar ne stori! Tu imam sedaj plačilo za svoje bliskanje! Da, da, resnica bode v oči, ako mačku stopiš na tačko, pa zakriči. Moj odgovor na to pa je, da nekateri — recimo Peruni — le lahko po časnikih bliskajo, voditelj in sicer radikalnih, dolžnost pa naj bode, da gredo med narod, da grmijo in dodajo blisku tudi strelo. Kdor me hoče razumeti, me razume. Nismo vsi tako srečni, da bi lahko nastopali kot voditelji, a tudi mi drugi manjvredni imamo misli in ideje, katere pa samo po časnikih smemo razodevati; to se nam torej ne sme v zlo šteti, in to tem manj, ako govorimo resnico. Moja glavna naloga za danes pa je, da potipljem tudi naše celjske vojaške oblasti. Sokolska slavnost v Žalec je prav imenitno izpadla. Te prireditve se je udeležilo tudi več domobranskih vojakov, med tem ko je bilo vojakom pešpolka št. 87 strogo prepovedano se udeležiti slavnosti. Ko so se zvečer domobranci vračali domov, jih je zapazilo hrvaško (nemčursko) oko Drgačica, nekdanjega pijonirskega narednika v Ptuj. Ta ovaduh je hotel na prsih domobrancev videti slovenske znake. Pa hajd v „vahtarco“ ž njimi. Da so imeli radi tega preiskavo, se samoobsebi razume. A opravil Drgane ni ničesar s svojim grdim ovaduhom. Ali so sokolske veselice prepovedane le za en del vojske, a za drugi ne? Zakaj pa so dobili celo višji častniki v Pragi povelje, da si ogledajo sokolsko telovadbo? Sokoli so dobili celo od države 1000 repetirk za vajo. Kar je v Pragi dovoljeno, je v Celju prepovedano? Oho, potem!! Nemškim vojakom ne ukazujejo, kam naj hodijo, slovenskim pa? Še en slučaj. Ko so letos prišli učitelji k orožnim vajam, so prosili, da se jim mesto menaže izplača denar in si potem hrano sami kupijo. Ko so šli k raportu, jih je poročnik vprašal, ako bodo v „Narodnem domu“ obedovali. Čemu to vprašanje, ali ni bilo odveč?! Zakaj pa jih ni vprašal, če gredo v „Deutsches Haus“? Če je častnikom dovoljeno zahajati v „Nemško hišo“, bode tudi vojakom dovoljeno v „Narodni dom.“ Meni se zelo vidi, da se celo častništvo precej kmalu napije celjskega nemškega duha. Če bode potreba, pridem zopet. **Perun.**

pismo, ki ga je pisal domov. Oče mu je že pripravil denar in ni rekel besedice... Pa Amerika je daleč, in bogve, če se vrne še kedaj. Ostanje naj rajši doma, kjer ima vsega zadosti.

„Ni mogoče, mati,“ je odgovarjal Janez. „Ni mogoče. Sami vidite, da moram iti, in potem se bo oče morebiti potolažil...“

„Ni mogoče,“ je ponavljala mati in gledala z rosnim očesom na mizo. Šlo je, ah, šlo vse za goro... Izgubila je v par mesecih dva otroka; prvi je šel v večnost, a drugi se podaja v neznane, meglene daljave, odkoder ni morebiti nobene vrnitve več. Odtregala sta se od njenega srca in hitela mlada proč; nista mislila, kaj trpi tisto srce, ki jih ljubi z gorko, vsesilno ljubeznijo. Šla sta in — njeno veselje je izgnilo za gorami in se ne vrne nikdar več...

Janez je stal pripravljen za pot v izbici podstrešnici. Še enkrat je pogledal okrog in se ločil od vsakega predmeta. Srce mu je postalo tesno in polastile so se ga bolestne in otožne misli... „Zdaj grem,“ je mislil, „in morda se ne povrnem nikoli več... Lepa je domovina, a grenka smrt v tujini. Prišel bo kdo drugi v to sobico, in bogve, če se spomni kdaj name? Kaj mu mar za izgnanca, ki je postal po lastni krivdi nesrečen...“

II. shod narodno-radikalnega dijaštva v Celju. V Celju se vrši v dneh 5. do 8. septembra t. l. drugi shod narodno-radikalnega dijaštva, na katerem hoče omenjeno dijaštvo pregledati in izpopolniti svoj program, sestavljen na I. shodu n. r. dijaštva v Trstu in pokazati, v koliko je od tržaškega shoda napredovalo. Program shoda je raznovrsten in sicer: 5. septembra dopoldne je glavno letno zborovanje eksekutive n. r. dijaštva, zvečer ob 7. uri občni zbor „Prosvete“ v „Skalni kleti“. 6. septembra ob 8. uri dopoldne v celjskem Narodnem domu: konstituiranje predsedstva. Določitev poslovnega reda shodu. 1.) Otvoritveni govor: Od tržaškega shoda do danes. 2.) Jugoslovanska ideja in slov. dijaštvo; debata. 3.) Naše stališče napram dvobojnemu vprašanju. — Ob 3. uri popoldan: (Dijaško-socialni odsek:) A) 1. Alkohol, nikotin, spolno vprašanje; 2. telesna vzgoja, sokolstvo in socialna vzgoja; 3. dijaška higijena. B) Debata o antiduelnem vprašanju. — Ob 9. uri zvečer: (Organizacijski odsek.) Poročila o naših akademskih in ferijalnih društvih. Omladina. 7. septembra ob 9. uri dopoldne: Plenarno zborovanje. 1.) Narodna obramba; debata; 2.) svobodna šola. — Ob 3. uri popoldne: (šolski odsek.): A) 1. slov. visoka šola, 2. srednje šole; 3. žensko šolstvo; 4. strokovno šolstvo. B) Debata o svobodni šoli. — Zvečer ob 8. uri: Komers. 8. septembra ob 9. uri dopoldne: Zaključno zborovanje. — Popoldan izlet v Žalec. — Poleg slovanskega dijaštva se udeleži shoda v velikem številu tudi slovensko učiteljsvo. — Oni udeležniki shoda iz Kranjske, ki nameravajo iti v Celje peš, se zberó 4. sept. zvečer v Dobu (pri tov. Zarniku) pri Domžalah,* kjer prenočijo, se peljejo drugo jutro na vozovih do Vranskega, odkoder odkorakajo potem peš v Celje. Prenočišča v Dobu in v Celju so brezplačna. Priglase za shod sprejema tajnik pripravljalnega odbora v Celju tov. iur. Iv. Lesničar (Celje, Graben št. 3) in „Prosveta“ v Ljubljani (Mestni dom.)

Nemški „Schulverein“ je daroval iz zapuščine prof. dr. Lippa za nemško šolo v Slov. Bistrici 10.000 K, za nemško šolo v Velenju 10.000 K, za šole v Hrastniku, Breznem in drugod po Sp. Štajerju 5000 K. — Naši šolski družbi naj bodi vedno energičnejše delovanje „Schulvereina“ v resen opomin, da zbere vse svoje moči in začne z vso intenzivnostjo podrobno delo po štajerskih narodno-izpostavljenih krajih.

*) Iz Ljubljane odhaja vlak v Domžale zvečer ob 7:10 in stane 60 vin. Iz Domžal do Doba je potem še pol ure pešpota. Iz Ljubljane do Celja stane poštni vlak semintje 5:50 K in odhaja zjutraj ob 5:09, lokalni osonni vlak ob 7:15 popoldne ob 3:08 in ponoči ob 12:30. Brzovlak stane semintje 7:20 K in odhaja ob 11:37 dopoldne, 9:53 zvečer in 12:10 ponoči.

Še enkrat je pogledal po sobici, potem je odprl hitro vrata in šel po stopnicah doli. V hiši je našel očeta in mater, ki sta sedela na klopi. Stopil je pred njiju in jima pogledal v oči.

„Zdaj grem,“ je rekel z negotovim glasom. „Prosim vas, oče, da bi mi posodili potnino... vrnem jo vam gotovo.“

In oče je odprl miznico in mu molče podal šop bankovcev. Gledal je vstran in se ni upal pogledati sina v obraz. Začutil je v sebi neko moč, ki ga je gnala k sinu, in neki glas mu je govoril v duši: „Otresi svojo trmo in ponos in podaj sinu roko! Glej, spokoril se je in hoče zdaj v daljne kraje, kjer ga sreča morebiti smrt. Žalosten je, in ti mu ne maraš odpustiti.“

„Najboljše je, oče, da grem po tistem, kar sem zagrešil... Verjemite mi, da pridem nazaj tak, da se vam ne bo treba sramovati svojega sina,“ je nadaljeval Janez, in glas se mu je tresel... Za Boga, Dolnik, ne pusti ga od sebe! — Dolniku se je zdelo, da govori nekdo poleg njega te besede. — Gre, in ne vidiš ga nikdar več! Tvoj ponos in tvoja trma — enkrat se boš še bridko kesal.

Dolnika se je polastila spet mehkota. Srce se mu je tajalo, in čutil je globoko v duši: Ti ljubiš sina. Čemu ga podiš od sebe v tujino in

Koroško.

Slovenska profesorja v Celovcu, gosp. Apih in g. dr. Sket, stopita v kratkem v pokoj. Ker sta oba dobroplačana kritika Družbe sv. Mohorja, ki pisateljem, ponujajočim svoje rokopise družbi, sploh ne ali pa šele čez pol leta odgovarja, se je nadejati poslej večje točnosti. Morda najdeti v pokoju časa, da prečitata naše članke (1906) o družbini administraciji; doslej je bila še vsaka beseda pri tej bratovščini bob ob steno. Materijala se nam je zopet nabralo mnogo in pisatelji nas drezajo.

Prosveta — za obmejne Slovence na Štajerskem in Koroškem. Že četrto leto ustanavlja „Prosveta“ na Slovenskem knjižnice in že prodira zahteva po ljudski izobrazbi v vse sloje našega naroda. Izobrazba je ona moč, ki nas napravi nepremagljive napram vsem narodnim sovražnikom. Nemški ekspanzivnosti se umika slovenski živelj vedno bolj in bolj proti jugu, na severni meji gineva narodna posest; vsled tega nas ne sme iznenaditi izid zadnjega ljudskega štetja na Štajerskem in Koroškem, ki priča jasno o stalnem prodiranju Nemcev. „Prosveta“ je prevzela veliko nalogo preskrbeti vsem obmejnim krajem na Štajerskem in Koroškem slovensko čtivo; s tem hočemo vsaj v nekoliko paralizirati pomanjkanje slovenskih šol na jezikovni meji. Naloge tako dalekosežnega pomena „Prosveta“ sama, navezana na lastne moči, seveda nikakor ne more izvesti; zato se obračamo do vsega slovenskega občinstva s prošnjo, da prispeva vsakdo po močeh za naš blag namen. Denarne prispevke in knjige, ki vam leže zaprašene v omarah, blagovolite poslati na naslov: „Prosveta“, Ljubljana, Mestni dom. Komur bi bilo neprijetno pošiljanje knjig, naj nas blagovoli vsaj pismeno obvestiti.

Odbor akad. fer. društva „Prosveta“.

Puškarska zadruga v Bórovljah vrlo dobro napreduje. Naročil je obilno iz vsega slovenskega sveta.

Cesarske vaje na Koroškem. Prve dni septembra bodo ob Glini na Koroškem in ob italijanski meji velike cesarske vaje, katerih se udeleži okoli 70.000 mož vojaštva raznih krdel. Na teh vajah bodo imeli posebno strategično važno nalogo novi trije planinski (alpinski) polki, ki so razdeljeni ob italijanski meji in imajo več oddelkov strojnih pušk. Ti polki nastopijo v novi alpski uniformi. — Značilno je, da se že tri leta zaporedoma vrše važne vaje ob italijanski meji, dočim ni bilo prej, od leta 1866. dalje več videti vojaka ob tej strani. Za letošnje velike vaje ob meji se živo zanimajo v Italiji. O kretanju avstrijskih čet so listi brzojavno obveščeni. Iz pisave teh listov je razvidno, da bi najrajši videli, da bi teh vaj ne bilo. Na Koroškem je vse polno letoviščarjev iz laškega kraljestva, ki bodo opazovali te vaje. Torej zveza med Avstrijo in Italijo nikakor ni prisrčna, čeprav to zatrjujejo ob priliki raznih ministrskih sestankov.

trpljenje, ko bi lahko živel vesel in srečen pri tebi? Med tujimi ljudmi bo plakal, in nihče ga ne bo tolažil... Podaj mu roko, Dolnik, in pridrži sina pri sebi — kot oče izgubljenega sina. Videl boš, da te kaznuje Bog, ker ne ljubiš lastnega sina, kri od svoje krvi...

Dolnik se je zdrznil. Da, vstane in objame sina in ga ne pusti na tiste meglene, težke poti. Ne pusti ga in mu odpusti vse... Hotel je vstati, toda v tem so se odprla vrata, in vstopila sta Pavle in Oren.

„Čas bo,“ je rekel Oren in podal vsem roko.

„Da, čas,“ je ponovil Janez in segel vsem v roke. „Z Bogom.“

Obrnil se je, in z Orenom sta stopila iz hiše. Dolnik je sedel na klopi in gledal prestrašeno skozi okno na cesto, kjer sta šla prijatelja. Trdi so bili njuni koraki in težki; šla sta iz mirnega planinskega sveta za negotovo srečo, ki sanja nekje v daljavi. Bila sta bleda, in ločitev je bila težka... Izginila sta tam za vogalom, in cesta je bila prazna...

(Dalje prih.)

Primorsko.

Narodna delavska organizacija v Trstu napreduje. Razburjenje med italijanskimi socij. demokrati je veliko vsled tega. Jezi jih, da ne bodo mogli več izrabljati slovenskih delavcev, kakor so to delali doslej, ne da bi hoteli slišati o slovenskih kulturnih težnjah v Trstu. Slovenski jezik je ital. sodrugom v Trstu odveč, in edino vsled njihovih groženj je vlada prepovedala slavnost 25letnice „Slovenskega delavskega podpor. društva, ki bi se imela vršiti v nedeljo. Slovensko delavstvo v Trstu je napravilo velik korak naprej z ustanovitvijo lastne organizacije. Na d 1000 bivših slovenskih soc. demokratov je vpisanih že v naši delavski organizaciji. To govori veliko.

Narodna slavnost v Trstu. Dne 25. t. m. je razvilo pevsko društvo „Ilirija“ od Sv. Jakoba v Trstu svojo zastavo. Slavnosti se je udeležilo kakih 30 narodnih društev. Vsa društva — okoli 5000 ljudi — z devetimi zastavami so se pomikala v slavnostnem sprevodu po mestu. Italijani so napadli mirni sprevod in so hoteli iztrgati prvo trobojnico, kar se jim ni posrečilo. Bili so tepeni in odgnani. Slavnost je bila velikanska. Italijan se umika slovenski sili.

Vodna moč Soče. Reka Soča ima postati naenkrat zelo znamenita v industrijalnem svetu. Zanj se je poprej komaj vedelo, a sedaj jej nova državna železnica od Trsta do Jesenic dviga ugled in ceno. Začetkom meseca maja že se je sestavil odbor, ki proučuje Sočino vodno moč, zlasti od Bovca do Kobarida. V tem kratkem teku ima Soča 145 metrov padeča, ki bi mogel ob času suše razviti 15.000, a v normalni dobi 35.000 konjskih sil elektricitete. — Da izrabi to moč, namerava ministrstvo ustanoviti električno centralo v občini Trnovo, in državna železnica misli vpreči Sočino vodno silo v promet med Jesenicami in Trstom, a ta sila bi zadostovala tudi za vse potrebe za razsvetljavo, industrijo in promet v Trstu in okolici. Slovenci seveda nismo znali ob pravem času vzdigniti ta silni kapital. „Ves naš gospodarski razum in smisel se povspne še do višine kake rajfajzovke ali kakega drugega zavoda za posojanje denarja na hipoteke — više pa naša finančna ženjalnost ne sega,“ toži nek rodoljub.

Kranjsko.

Kranjski deželni zbor se ne skliče več, nego se na jesen razpusti ter se takoj razpišejo nove volitve. Napredni Slovenci morajo nemudoma začeti s pripravami za boj, sicer bo prekasno. Klerikalci delajo že od državnozbornih volitev neprestano ter se organizujejo povsod. Pri nas na deželi pa vse miruje, a tudi v mestih se za nove volitve še skoraj nihče ne meni. Edina mlada Gospodarska stranka deluje tudi med počitnicami, in soc. demokratje imajo redne politične sestanke. V kratkem bodo imeli v Trstu in v Ljubljani svoje glasilo. „Sl. Narod“ je nedavno sijajno „dokazal“, da so se klerikalci dva krat blamirali, ker se kranjski deželni zbor ne sestane več; mi se pa le bojimo, da se bomo naprednjaki spričo vodstvene brezbriznosti pri bodočih volitvah trikrat blamirali, ko bomo izgubili toliko mandatov, da potem v novem deželnem odboru ne bo sploh nobenega naprednega odbornika več, ter da sklepov ogromne klerikalne večine niti nobena obstrukcija ne bo mogla onemogočiti. Da pojdejo poslej nemškutarji in klerikalci skupaj, je pa že danes dognana stvar. Germanica fides, nulla fides. Ko pade deželni zbor, pa pride na vrsto ljublj. obč. svet, predvsem III. in I. razred. O tem naskoku govore ljubljanski klerikalci in soc. demokratje že javno. Težki časi gredo torej v deželo kranjsko! A kdo je kriv?

Rodoljubarstvo, ki ima v našem Ivan Cankarju najhujšega sovražnika, smo v živo zadeli s svojo ironično notico o literarnem žafranu, s katerim je obdarila naše ljudstvo filijalka „Narodne tiskarne“ — „Narodna založba“. Zapisali smo le to, kar govore vsi, ki se brigajo za naše knjigotržstvo, in pritrdili so nam vsi, ki

mislijo še z lastno glavo. Tudi „Omladina“ nam je pritrdila, da je „Aleš“ najdražja brošura, ki je doslej izšla na slovenskem knjižnem trgu. Knjižica 80 str. za 1 K 40 h pač ni za ljudstvo, „Sl. Narod“ pa je vendar sam naglašal, da bo izdajala „Narodna (tiskarska) založba“ cenene knjige za ljudstvo in nižje sloje. Pa tudi inteligenci je tak žafran predrag. Pomislite vendar, da velja n. pr. „Ljubljanski Zvon“, ki prinaša tudi Cankarjeve novele ter ima v vsem letniku okoli 860 str., le 9-20 K. Po Vašem računu pa bi moral veljati „Lj. Zvon“ vsaj 15 K! Mi Cankarju prav od srca privoščimo najvišji honorar, in doslej še nimamo vzroka, čemu „maščevati“ se; toda če je „Nar. založba“ najela Cankarja za reklamo, naj si to reklamo plača založba sama, ne pa da bi jo plačevalo ljudstvo. Za to gre in nič za družega. Literatura naj se popularizira, ne pa monopolizira za nekaj imovitejših ljubiteljev knjig. V ljubljanskih literarnih krogih se zdaj mnogo govori o „velikanskem“ (??!) honorarju, ki ga je plačala „Nar. založba“ nekemu svojemu sotrudniku. Videli bomo, ali bo njegova knjiga zategadelj kaj cenejša. Nam je sedanji tiskovni tarif povsem dobro znan, zato nam niti najdebelejše črke v „Sl. Narodu“ ne imponirajo. Pa še nekaj bi omenili: „Sl. Narod“ je delal za „Aleša“ smešno, naravnost barnumsko reklamo ter je dal napisati o „Alešu“ več, kakor o vseh knjigah „Slov. Matic“, „Šol. Matic“ in „Družbe sv. Mohorja“ skupaj. Torej o 1 brošuri več kakor o 16 knjigah. Ali kaj takega ne izziva Cankarjeve satire? Kje si vendar, ljubi Ivane?! „Sl. Narod“ pa piše, da smo infamni, — hahaha! Oj, ti rodoljubarji! Sicer pa bodi končno „Sl. Nar.“ izdana tajnost, da je Cankar na Dunaji na gosp. M. M. strašansko hud baš zaradi „Narodovega“ kramarskega kričanja in bobnanja ter da je že vrgel svojo bombo. Kje se ta bomba razpoči, to pa ostani za zdaj še naša — skrivnost. Wenn die Schwalben wieder kommen...!“ — — —

Jurčič in „Narodna tiskarna“. V hiši obešenčevi se ne govori o vrvi, zato je samo znamenje največje nesramnosti, da piše „Slov. Narod“ o stupidnosti. — Rekli smo, da je dobil Jurčičev brat za vseh 11 zvezkov samo 50 gld.; potemtakem za zvezek niti 4 gld. 55 kr.! Seveda se je tudi njemu to zdelo premalo, in je torej tirjal „Narodno tiskarno“, naj mu plača vsaj malo primernejšo vsoto. Narodni gospodje so mu pa odgovorili, da se je odbor že razšel. Ali je to oduševstvo ali sleparstvo? — In dovolite — ali je dr. Tavčar prodal svoje povesti Bambergu tudi za borih 50 gld.? Saj je Bamberg na pr. plačal Stritarju za šest njegovih zvezkov 1000 (tisoč) gld! In Bamberg je privaten, nemški knjigotržec, a „Narodna tiskarna“, ki je dala za Jurčičeve spise 50 gld., je pa kulturno slovensko podjetje! Humbug! — Govoriti o izgubi pri Jurčičevih spisih, je perfidna laž! Kaj pa naj poreče založnik Schwentner? Saj je bil vendar stavek in tisk pred 25 leti, ko so se začeli tiskati Jurčičevi spisi, mnogo ceneji! In nekateri zvezki imajo le po 15 do 16 pol, torej ne 19 do 20, kot laže „Narod“. Toda — vkljub temu, da je Jurčič takorekoč ustanovnik „Narodne tiskarne“ — da je tudi ustanovil „Lj. Zvon“ — ga sedaj njegovi dediči tako bagatelizirajo, da mu ne privoščijo popolne izdaje njegovih spisov, da mu ne privoščijo kritične druge izdaje! In potem govorite o pijeteti, pa iščete mastnega zaslužka! Ker pa ima „Narodna tiskarna“ tako izgubo od Jurčičevih zvezkov, obsežnih 19 do 20 pol, po 1 K 20 v., bo „Narodna založba“ bolje gospodarila, ker daje pet tiskanih pol za 1 K 50 v.! Torej ne obupajte!

Ošabna puhlost „Slov. Naroda“. Parkrat se je že zaletel ta list v nas, in dvomljiva čast nam je odgovarjati impertinentnežu, ki meni, da je srebrno žlico zajemal modrost. Mislimo, da nam je dovoljeno razmotrivati, kako bi se našli čim večji dohodki za Ciril-Methodovo družbo, in ako nasvetujemo, naj slovenske pivovarne prispevajo za šolsko družbo — kakor to delajo na pr. češke za Češko šolsko Matico — se „Sl. N.“ zadira v nas s psovskami, ki so dostojne Narodovega šarlatanstva. Dotičnik smeši

dobromišljeni nasvet na neumen način ter pravi, da je neizvedljiv ter da so slični „predlogi“ celo v škodo družbi sv. Cirila in Metoda. Vprašuje, kje bi dobila družba denar, da reši slov. gostilničarje iz krempljev nemških pivovarn. Tudi nam je znano to dejstvo, ki je bilo v članku omenjeno s pripombo, da taki odnošaji trajajo le en čas. Sploh bi se tu dalo odpomoči, če bi se upeljalo narodno pivo s posojili gostilničarjem od strani slov. denarnih zavodov. Osebni kredit za obrtnike je pri naših denarnih zavodih v obče slabo razvit ter bi bilo v tem oziru treba temeljitih izprememb, če hočemo povzdigniti slov. obrtništvo. Trditi pa se ne more, kakor to dela kategorično „Narodov“ gospodarski „veščak“, da bi sploh vsi slov. gostilničarji brez izjeme bili zadolženi pri tujih pivovarnah. To je zlobna in za gostilničarje celo žaljiva trditev. Vprašuje tudi, kdo da bi trpel prispevek družbi, ali domače pivovarne ali gostilničarji ali konsumenti. V našem članku je bilo izrečno pisano, da pivovarne, ki pa bi ga pokrile s povzdigo konsuma, tako da bi imele obilo vrnjeno svojo žrtev, zakaj če bi tudi časopisi storili svojo dolžnost, bi postal narodni namen gotovo velika in vspešna reklama. Resnica je, da je kartel pivovarn, v kojega so prisilila nemška podjetja tudi šibke domače pivovarne, „narodno“ pivo precej otežkočilo, a naš članek pisan je bil prej, predno so vesti o kartelu prišle v liste. Kartel je sploh za našo domačo pivovarstvo škodljiv, ker mu brani razvijati se ter dokazuje eklatantno našo gospodarsko šibkost in disorganizacijo. Menimo pa, da tudi kartel ne bo obstajal vedno ter se razbije, saj so se že drugačni karteli razšli, zanimivo pa je že zdaj, da se Aurova pivovarna kartelu neče pridružiti. Sploh je pa „Naš List“ stavil samo na s v e t družbi sv. Cirila in Metoda.

Naša „Gledališka enketa“, ki smo jo spomlad prinašali v listu, je zdaj prišla na uho celo „Slov. Narodu“. Ker pa niti ne ve, kaj je enketa, naj pogleda v „trompihel“, da se pouči! Z nevednežem nočemo imeti posla! — Svojim sotrudnikom v enketi pa naznanjamo, da vpelje g. intendant v letošnji sezoni literarne večere, kot smo jih nasvetovali, in da izpolni v vsakem oziru repertoire v smislu naše enquete.

Klerikalni fanatizem ne pozna že nobene meje ter se mu ne smili diti najsvetejše več, ako ne koristi klerikalnim strankarskim interesom. Dne 25. avgusta t. l. so se razkrinkali naši klerikalci do nazega. Na zborovanju „Slovenske krščanske socialne zveze“ na Jesenicah se je na predlog „Slovenčevega“ sourednika sklenilo soglasno in z velikim odobravanjem, naj odbor zveze ukrene vse potrebno, da dobe klerikalci svoje društvene užigalice, svoj klerikalni kolek in svoje društveno blago. Ta sklep naj uniči užigalice, kolek in blago Družbe sv. Cirila in Metoda; s tem naj se zmanjšajo dohodki naše šolske družbe ter naj se iztisne iz naroda še več sredstev za klerikalne strankarske svrhe. Vse se mora torej umakniti strankarskemu fanatizmu! Kam plovemo? Klerikalci so v svojem boju do najskrajnejše meje brezobzirni ter se ne brigajo, ako tudi propade vse, da se širi le njihova politična in gospodarska moč. Naprednjaki pa imajo za vse to le puhlo roganje, mesto da bi z delovanjem klerikalno blaznjenje paralizirali. Po zadnjem obč. zboru Družbe sv. Cirila in Metoda je zazijal med Slovenci še večji, še usodnejši razkol, Nemei pa se smejejo in žanjejo vedno večje uspehe. Sramota in fej takemu izdajalskemu počenjanju!

Streznite se! Pod tem naslovom prinaša „Nova Doba“ članek, v katerem označuje strankarski boj na Kranjskem in slika njegove pogubne posledice za slovenski narod. Iz članka posnemamo: „Smelejše kot kdaj nastopa nemštvo v Ljubljani, in boljše kot kdaj se godi nemški obrti, nemški industriji na Kranjskem. In kako bi si upala vlada izvršiti take atentate na našo narodnost, če ne bi znala uspavati narodnostni čut naših, začasno odločilnih klerikalnih zastopnikov s klerikalnimi darovi in obljubami? Pa poglejmo v vse one kraje, kjer se bje klerikalno-liberalni boj v vsej svoji ostudnosti in

puhlosti! Kakšni so uspehi na Jesenicah? Vse narodno življenje z malimi izjemami spi in tovarna gospodarja že sedaj in bo v doglednem času neomejen gospodar. Povsod samo zato, ker je liberalno in klerikalno načelo višje kot narodnost, in ker ljudje, ki so bili poklicani vzbuditi narodni čut med priprostim narodom, in ki bi morali vzgojiti predvsem narodnjake, vzgajajo liberalce in klerikalce. Kje je večja krivda v tem slučaju, kje v onem, je stranska stvar. Navadno se greši na obeh! Za nas je važno samo to, da smo konstatirali, da sedanji naš boj slabi našo moč, škoduje slovenski narodnosti in gospodarsko slabi ali naravnost uničuje Slovence. Važno je pa tudi to, da s sedanjim načinom ne služimo ne napredku, ne svobodi!“

Jurčičeva slavnost na Muljavi se ni vršila, ker jo je vlada prepovedala, češ, da je legar v Zatičenskem kloštru! — Vlada se je bala Tugomerja in Spitignjeva! „Trd bodi, neizprosen . . .“

Učiteljska skupščina v Radovljici. V nedeljo, dne 25. avgusta, se je vršila 19. skupščina „Zaveze“ avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev v Radovljici. Slavnosti se je udeležilo mnogo učiteljev iz vseh slovenskih dežel, nadalje iz Hrvatske, Srbije in Češke. Pri zborovanju delegacij je bilo navzočih vseh 34 v „Zavezi“ se nahajajočih učiteljskih društev. Zborovanje je otvoril predsednik L. Jelenec, tajnik Česnik je poročal, da šteje „Zaveza“ 2017 članov, blagajnik Luznar je poročal, da je imela „Zaveza“ l. 1906. dohodkov 1629 K 36 vin., stroškov 927 kron 79 vin. „Zaveza“ izdaja tri liste, namreč „Učiteljski Tovariš“, „Popotnik“ in „Zvonček“, ki imajo vsi trije vsako leto preostanek v blagajni. Pri volitvah je bil izvoljen z vsklikom stari odbor. — Na dnevnem redu glavnega zborovanja so bila razna poročila. Vodja Dimnik je poročal o „Roditeljskih večerih“, nadučitelj A. Pesek pa je priporočal: „Na delo med ljudstvo!“ Izvajal je, da je v narodnostnem boju treba izobrazbe, ker dandanes več ne odločuje pest, temveč moč duha. Vsakemu pravemu Slovencu bi moralo biti v mislih podpiranje šolstva in učiteljstva. — Na tej skupščini so tudi sprejeli predlog, naj „Zaveza“ stori vse potrebno, da se osnuje „slovensko učit. društvo za Koroško“.

Telovadno društvo „Ribniški Sokol“ bo razvilo dne 8. septembra svoj društveni prapor.

Vodstvo „Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“ objavlja sledečo pogodbo z založnikom užigalice tvrdko Perdan, z opombo, da „Družba“ mora odkloniti vsako zvezo s kako tvrdko, ki bi prodajala vžigalice v njen prid. „Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“ prepušča tvrdki „I. Perdan“ v Ljubljani razpečevanje vžigalice družbe sv. Cirila in Metoda za čas od 1. (prvega) julija 1907 (sedem) do 1. (prvega) julija 1917 (sedemnajst), tedaj za dobo desetih let. Tvrdka I. Perdan prevzema razpečevanje vžigalice družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani za dobo desetih let pod sledečimi pogoji: a) se zavezuje plačevati Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, počenši s 1. (prvim) julijem tega leta do vsakega razpečanega vagona vžigalice znesek po 240 K (dvesto in štirideset), b) garantira družbi sv. Cirila in Metoda iz razpečevanja teh vžigalice najmanj 6000 K (šesttisoč) dohodkov na leto. Za slučaj, da bi ne razpečala toliko vagonov vžigalice na leto, da bi to razpečevanje doneslo družbi 6000 K (šesttisoč) na leto, zavezuje se v kljub temu eventualni primanjkljaj do 6000 (šesttisoč) družbi sama plačati tako, da je družbi garantiran iz razpečevanja vžigalice znesek 6000 K (šesttisoč) na leto. — § 3. Ta pogodba je za „Družbo sv. Cirila in Metoda“ za dobo desetih let neodpovedljiva, dočim je tvrdka I. Perdan opravičena od te pogodbe tudi pred pretekom te dobe po poprejšnji enoletni pismeni odpovedi odstopiti. § 4. Družba sv. Cirila in Metoda pa je upravičena to pogodbo pred pretekom pogojene dobe razrušiti, to pa le tedaj, če bi tvrdka I. Perdan nepravilno postopala in bi se vršile kake neurednosti, vsled katerih bi bila družba oškodovana.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani razpisuje na svojih šolah v Trstu dve novi provizorični učiteljski mesti, ki jih je nastopiti pričetkom prihodnjega šolskega leta. Naznanja tudi tem potom, da so se novi nabiralniki pri narodni tvrdki že naročili; kakor hitro jih družba dobi, bode slavno občinstvo potom časopisov obvestila. — Zaeno naznanja, da je družbino blagajništvo pri poštno-čerkovnem prometu. Vsled tega prosi, da blagajniki podružnic, narodnih društev i. dr. pošiljajo svoje nabrane zneske po poštno-čerk. položnicah. Položnice se dobe v družbeni pisarni. Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani prosi vse slavne podružnice, sokolska, pevka in druga narodna društva, da blagovolijo meseca septembra, ali sploh v jesenskem času napraviti kako malo veselico, igro, tombolo ali kaj drugega v prid družbi. Vsak znesek bode družba z radostjo vsprejela, kajti izdatkov je vedno več, skrbeti je treba, da bo vedno dovolj noveev na razpolago. Rodoljubi, kvišku srca!

„Dijaški Dom v Ljubljani“. Sedaj, ko se bliža začetek novega šolskega leta, se nam zdi umestno, da opozorimo slavno občinstvo na gori imenovano podjetje. Živa potreba po dobrih stanovanjih in po strogem nadzorstvu za naše dijake je vodila ustanovitelje, da se je oživotvorila ta ideja. V zavod se sprejemajo dijaki različnih kategorij, na razpolago so lepe, prostorne in zračne sobe. Vse dejanje in nehanje v zavodu je uravnano po pedagoških principih. Določen je natančno hišni in dnevni red, sonadzorstvo in pomaganje pri učenju je poverjeno samo osebam, ki so se sprejele po vsestranskem višjem priporočilu. Za hrano, stanovanje in pomaganje pri učenju je določen mesečni prispevek od 60, K posebne ure za izvenšolske predmete se plačujejo po dogovoru. Za letošnje šolsko leto je število gojencev omejeno in je na razpolaganje samo še nekoliko prostorov. Vsi potrebni podatki glede vsprejema, hrane, nadzorstva in dnevnega reda se dajejo ustno ali pismeno vsak dan od 8.—12. ure dopoldne pri vodstvu na Poljanski cesti št. 22, II. nadstropje.

Narodno delo „Prosvete“ na Kočevskem. Dne 18. t. m. je ustanovilo akademično društvo „Prosveta“ dve javni ljudski knjižnici na Kočevskem ozemlju, in sicer v Novem Kotu, občina Draga, in v Loki, občina Trava. Zaeno se je vršil ljudski shod v Novem Kotu, pri katerem je bilo navzočih nad 200 ljudi. Predsedoval je domačin, Anton Poje, ki je v svojem nagovoru izvajal: Razmere občine Drage in Trave, v katerih prvo spada Novi Kot, so v gospodarskem oziru popolnoma zanemarjene in nimajo niti šol. V občini se je vgnezdil nemčurski duh, našli so se domači ljudje, ki so zatajili materin jezik ter služijo narodnemu sovragu. — Orisal je žalosten položaj Slovencev na kočevskem ozemlju ter zahteval, da se priklopita občini Draga in Trava ribniškemu sodnemu okraju, ki je bližji, kot kočevski. Glavni govornik je bil predsednik „Prosvete“ Ernest Rekar, ki je v poljudnem govoru jako dobro nastopil pred ljudstvom. — Tudi v Loki, kjer se je ustanovila druga knjižnica na kočevskem ozemlju, se je lepo obnesla vsa slavnost. Slovenci so prišli tudi v dotiko s Hrvati, ki meje na občino Trava. Bilo je spregovorjenih več razboritih govorov, in dal Bog, da bi ne bili pozabljeni. Čestitamo „Prosveti“ na njenih vspehih; šla je prva v boj za kočevske Slovence in pokazala naši brezglavi politiki pot med ljudstvo!

Raznoterosti.

Češke šole v Šleziji. Češka zasebna šola v Reichwaldau pri Freistadtu, kjer šo našli l. 1900 celih 11 Čehov, se mora s prihodnjim šolskim letom povečati, ker obstoječih 9 oddelkov ne zadostuje več navalu otrok. Alpska montanska družba je ustanovila nedaleč šole delavsko naselbino, ki obstoja večinoma iz čeških staršev. — Novi občinski odbor v Lazy-h, ki je od zadnjih občinskih volitev češki, je sklenil ustanoviti posebno meščansko šolo za dečke in deklice. Pri ljudskem štetju l. 1900

so v Lazy-h od 5782 prebivalcev našli samo 921 Čehov, in ti so pri zadnjih občinskih volitvah zmagali v vseh treh razredih.

Kartel pivovarjev. Pivovarne po Štajerskem, Spod. Avstrijskem, Koroškem, Kranjskem in v Trstu so sklenile med seboj zvezo, kartel imenovano, ki v glavnem določa, da bodo tekom prihodnjih treh let, torej tekom začasne kartelne dobe, gostilničarji primorani od one pivovarne jemati pivo, pri kateri so ga jemali dne 1. avgusta, ko je bil sklenjen kartel. — Vendar ta določba ne bo mogla vezati onih gostilničarjev, ki niso ničesar dolžni pivovarnam, ampak samo one, ki pri kakem podjetju preveč „vise.“

Letošnja žitna letina na Ogrskem po najnovejših poročilih ni tako ugodna in obilna, kakor so pričakovali, le ječmena in ovsca se je več pridelalo.

Socijal-demokratski shod v Stuttgartu. V glavnem mestu Virtemberške, v nemškem cesarstvu, se je vršil sedmi svetovni soc.-demokratski shod, na katerega so prišli odposlanci, okoli tisoč, iz vseh krajev sveta. Govorili so o vseh najvažnejših vprašanjih, ki so na dnevnem redu, kot o militarizmu, o kolonialnem vprašanju, o ženski volilni pravici itd. Debata je bila tuintam silno živahna. Med francoskim socijalistom Hervejem, ki ne priznava domovine, ne narodnosti, in med vodjo nemških socijalistov, Beblom, je prišlo do ostrega nasprotja. Bebel je Herveja popolnoma pobil, češ, da je narodnost predragocen sad, pridobljen tekom celih tisočletij kulturnega delovanja. Kongres je trajal od 18. do 25. avgusta. V svojem sklepnem govoru je rekel predsednik shoda Singer, da meščanska družba ne bo nikoli premagala soc. demokracije. Proletariat gre naprej, dokler ne bo spremil meščanske družbe k pogrebu.

Materina ljubezen. Deset dolgih let je že minilo, odkar je odpotoval v zrakoplovu na Severni tečaj slavni raziskovalec André iz Grenna na Švedskem. Od tedaj ni nobenega glasu niti o njem niti o kom izmed njegovega spremstva. Gotovo so vsi storili žalostno smrt ali v vodi ali kako drugače in ni več žive duše, ki bi upala, da se drzni potovalec še kedaj povrne, razen ene, in to je njegova mati. Starka si niti misliti ne more, da bi njen dragi sin ne živel več ter ga pričakuje od dne do dne. Vsak dan prerahlja njegovo posteljo, prezrači sobo in pripravi sveže vode, da bo vse lepo v redu, če pride nenadoma njen sin nazaj. Deset let ga pričakuje siva mati, deset let živi v njenih prsih nada, da bo še videla svojega edinega in mu mogla streči, in najbrž bo upala do svojega poslednjega diha.

Zakonito zavarovano.

Allein echter Balsam aus der Schutzengl-Apothek des A. Thierry in Pregrada bei Reibitzsch-Sauerbrunn.

Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogški Slatini.

Dobiva se skoro v vseh lekarnah. Brošure s tisoči zahvalnih pisem zastoj in franko.

Vsako ponarejanje kaznjivo.

Edino pravi je le Thierry-jev balzam

z zeleno znamko z nuno. 12 malih ali 6 dvojnatih steklenic ali 1 velika posebna steklenica s patent. zamaškom K 5.—

Thierry-jevo centifolijsko mazilo

za vse še tako zastarane rane, vnetja, poškodbe itd. 2 lončka K 3.60.

Razpošilja le proti predplači ali po povzetju.

Obe ti dve domači sredstvi sta kot najboljši splošno znani in svetovno slavni.

Naročila je nasloviti na

Žene!

Ako trpite na zastajanju krvi ali na podobnih bolezni, pišite pod naslovom: P. Ziervas, Kalk 245 pri Köln ob Renu.

Nekaj izmed več sto zahvalnih pisem:

Gospa B. v W. piše: „Najtoplejša zahvala, Vaše sredstvo je učinkovalo že po 5 dneh.“

Gospa L. v M. piše: „Vaše izvrstno sredstvo bom vsakomur priporočala, ga meni ne sme nikdar zmanjkati.“

Arhitekt S. v M. piše: „Za izvrstno in točno potrebo moji ženi se Vam iskreno zahvaljujem. Učinek se je pokazal že po 3 dnevni uporabi popolnoma in vse se je izvršilo brez bolečin.“

Proti vposlatvi 1 marke (K 1-20, tudi v znamkah) razpošiljam knjigo: „Motenje perijode“ (Die Störungen der Periode) od dr. med. Lewis. Prospekt zastoj, poštnino je plačati.

Poslano.

Vsled raznih v zadnjem času došlih mi vprašanj usojam si sporazumno z vodstvom družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani opozarjati slavno narodno občinstvo in zlasti čestite gg. trgovce, da ima vsled sklenjene pogodbe edino le udano podpisana tvrdka zalogo vžigalice družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Komur je torej na tem, da podpira to našo velevažno šolsko družbo, kupuje naj edino le vžigalice s sledečim napisom na trobojni podlagi: „Vžigalice družbe sv. Cirila in Metoda. Zaloga pri Iv. Perdnu v Ljubljani. Mal položi dar domu na altar! Te vžigalice so v prid družbi sv. Cirila in Metoda y Ljubljani.“

Ta znamka je oblastveno registrovana pri trgovski in obrtni zbornici v Ljubljani ter je vsako ponarejanje iste po kazenskem zakonu strogo prepovedano.

Cena, katera je izborni kakovosti primerna, vzdrži vsako konkurenco.

V Ljubljani, dne 20. avgusta 1907.

Z odličnim spoštovanjem

Iv. Perdan.

Za vsebino je odgovorno uredništvo le kolikor določa zakon.

Tiskarna knjig in umetnin
A. Slatnar v Kamniku

se priporoča za vsakovrstna v njeno stroko spajajoča naročila. Izvršitev lična. Cene zmerne.

C. in kr. dvorni založnik Papežev dvorni založnik

lekarnar Piccoli Ljubljana

Dunajska cesta (lekarna pri angelju)

opetovano odlikovan, priporoča nastopne preizkušene izdelke:

Malinov sirup, najskrbneje prirejen iz aromatičnih gorskih malin, je izredno čist izdelek, neprekosljive kakovosti, pomešan z vodo da prijetno in žejo gasečo pijačo. Steklenica 1 kg sterilizirana, velja K 1-50, 1/2 kg steklenica K — 90, poštni zavoj, netto 3 kg, franko zavojnina in poštnina K 5-60. Razpošilja se tudi v sodčkih po 10, 20, 40 in več kg.

Železnato vino vsebuje za slabokrvne in nervozne osebe, blede in slabotne otroke lahko prebavljiv želez. izdelek. 1/2 lit. stekl. 2 K.

Tinktura za želodec je želodec krepi, tek vzbujajoče, prebavo in odprtje telesa pospešujoče sredstvo. 1 st. 20 v.

Naročila se točno izvrše proti povzetju.

„BIBE“
brezalkoholna pijača iz sadnega soka. Pomešana z vodo da prijetno, žejo gasečo ter redilno in za prebavne organe zdravo pijačo. Steklenica 1 K.

Anton Müller, vinotržec, Domžale
(Kranjsko)

Priporoča izborna zalogo vsakovrstnih novih in starih vin v sodih in steklenicah

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice
registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ustanovljena leta 1882 **v Ljubljani** Ustanovljena leta 1882

Podrejena skoncaciji „Zadružne zveze“ v Celju

na Dunajski cesti št. 18, na vogalu Dalmatinovih ulic
obrestuje hranilne vloge po

Poštno-hraniln. urada št. 828.406. **4 1/2 %** Telefon št. 185.

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure od 8. do 12. in od 3. do 4. ure popoldne.

Hranilne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom hranilničnega urada.

Stanje hranilnih vlog **K 11,060.929-20** Upravno premoženje kmetske posojilnice 31. dec. 1906 **K 11,325.728-62.** Denarni promet **K 50,486.935-14**

Varnost hranilnih vlog je tudi zajamčena po zadružnikih.

Posojuje na zemljišča po 5 1/4 % z 1 1/2 % na amortizacijo ali pa po 5 1/4 % brez amortizacije; na menice po 6 %. Posojilnica pa sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.

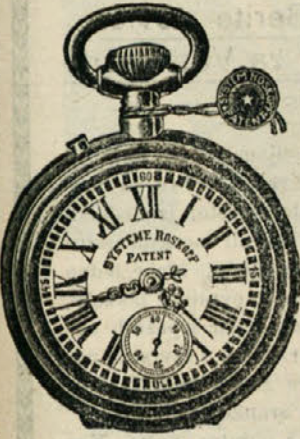
Fran Čuden

v Ljubljani v Prešernovih ulicah

- Urar -

Delničar tovarniške družbe „UNION“ za izdelovanje najboljših ur v Švici

Trgovca z zlatino in srebrnino. Eksport. Ceniki zastoj in poštnine prosti. Kot zanesljivo uro priporočam posebno „Union“.

Schneider & Verovšek

Trgovina z železnino in stroji na debelo in na drobno.

Ljubljana, Dunajska cesta 16

priporoča se za dobavo železnine vse vrste, zlasti: orodje, stroje in motorje za rokodelce, okove vse vrste za stavbe in pohištvo, traverze, cement itd. Opozarjava na hitro in točno postrežbo! Nizke cene!

Najbolj. kosm. zobocistilno sredstvo!

Izdelovatelj

O. Seydl

Ljubljana, Spital.-Stritar. ul. 7

Zlate svetlinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Jos. Rojina v Ljubljani

v Šelenburgovih ulicah št. 5

priporoča

elegantne obleke po meri

iz pristnega angleškega blaga.

Priporoča svojo zalogo izgotovljenih oblek, plaščev iz tirol. nepremočljivega lodna. Najsolid. postrežba.

Anton Turk

knjigovez in založnik v Ljubljani na Dunajski cesti

priporoča:

Kubična knjiga

ali hitri računar za trgovce z lesom (na staro mero) K 3-20, s poštnino 10 v. več.

Kubična računica

(II. natis) cena 1 K, po pošti 10 v. več.

Nova kubična knjiga

ali hitri računar za trgovce z lesom, po novi decimalni ali meterski meri. V platno vezana 5 K, po pošti 20 vin. več.

Veronika Kenda

Ljubljana, Dunajska cesta 20

Zaloga papirja, pisalnih in risalnih potrebščin

Glavna zaloga

Jos. Petričevih zvezkov

Slovenci spominjajte se podpornega društva za slovenske visokošolce v Pragi!

Oglejte si največjo zalogo poljedelskih strojev, slamoreznic, čistilnic, mlatilnic, gepelnov in preš za grozdje in sadje, štedilnikov, peči, železnih nagrobnih križev itd. pri

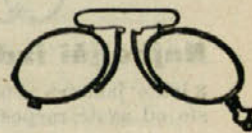
FR. STUPICA v LJUBLJANI na Marije Terezije cesti št. 1 in na Valvazorjevem trgu 6, nasproti Križanske cerkve.

Ravnoram zamorete kupiti vsak čas po najnižjih cenah traverze, železniške šine, cement in vse druge stavbne potrebščine, razno orodje, sesalke za vodo, vino in gnojnice, vseh vrst tehtnice in uteži in vse druge v železninsko stroko spadajoče predmete.

Velika zaloga zlatih in srebrnih žepnih ur, stenskih ur, vsakovrstnih optičnih predmetov. Zlatnine in srebrnine. Cene nizke.

Genovniki zastoj in franko.

Fr. P. Zajec, Ljubljana, Stari trg

Julija Štor

v Prešernovih ulicah št. 5. poleg Mestne huanilnice

Največja zaloga

moških, ženskih in otroških čevljev iz najboljših tovarov, domačih in tujih. Turistom priporoča pristne gojserske gorske čevlje Zmerne cene. Solidna postrežba.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice

Največja izbira izgotovljene obleke za gospode, dame in otroke.

Drogerija ANTON KANC

Ljubljana, Židovske ulice 1.

priporoča: drogve, kemikalije, ustne vode in zobni prašek; redilne in posipalne moke za otroke, dišave, toaletne predmete, fotografske aparate in potrebščine, obvezila sredstva za desinfekcijo, pase in vosek za, tla, čaj, rum, konjak, mineralne vode in soli za kopel. Zaloga karbida.

Oblastveno koncesijonirana prodaja strupov.

Kupuje vsakovrstna zelišča (rože) semena, korenine, cvetje, lubje itd.

Priporočajte povsod

„Naš List“

MARIBOR * Karčovin 138

IVAN LAMPRECHT ML.

Zavod svetlobnega slikateljstva in tovarna teh potrebščin se priporoča za izdelovanje slik in vseh fotografiranih potrebščin

posebno se opozarja na svetlobno občutljive plošče v korist družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Najboljše delo, delu primerna cena!

Zahtevajte cenik!

Svoji k svojim!

PFAFF šivalni stroji

so najboljši

za družinsko uporabo.

Šivajo, krpajo in vezejo.

Neprekosljivi za obrtne namene,

šivajo naprej in nazaj.

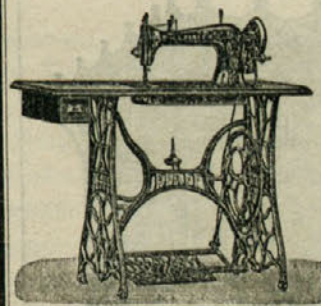
I Kroglasto ležišče!

Glavni zastopnik

Fr. Tschinkel

Ljubljana * Kočevje

Mestni trg 9. v gradu. 56

Učenca

sprejme ključavničarski mojster in trgovec z železnino August Albrecht v Kamniku

Steckenpferd-Lilijino mlečno milo

Bergmann-a & Co., Draždane in Dečin ob Labi

je in ostane glasom vsak dan dobajajočih priznalnic najuspešnejše izmed vseh medicinskih mil zoper pege, kakor tudi v dosego in ohranitev nežne, mehke kože in rožne polti. Na prodaj komad po 80 vinarjev v vseh lekarnah, drogerijah, trgovinah s parfumerijami in milom in v brivnicah.

Kdor si hoče napraviti dobro domačo pijačo ali podaljšati svojo zalogo, naj se obrne zaupno na turdko:

C. F. Schubert, Gradec, Murplatz 10.

Le „Zvezdna ciokrija“

iz Prve jugoslovanske tovarne za kavine surogate v Ljubljani

je pravi slovenski izdelek!

Modna trgovina Pavel Magdič, Ljubljana, Prešernove ulice 7.

Priporočila:

Svilnato blago, baržuni, pliši in tenčice.
Čipkasto blago, pajčolani, čipkasti ovratniki, čipke, vložki, svilnate vezanine.

Jabots, Fichus, damski ovratniki in kravate.

Svilnati in baržunasti trakovi, Pozamenterija, porte in žnore, resice, krepince in žnore za tapetnike.

☛ **Krepi in flori za žalovanje.** ☛
Zlate in srebrne resice, čipke in žnore.

Serpe iz svile, čipk in volne.
Nogavice za dame, dekleta in otroka.
Jopice, hlače, otročje perilo in odeje za vozičke.
Oprava za novorojenčke, posteljne podloge iz kavčuka.
Sukanec za šivanje, pletenje in vezenje.

Gumbi in različne igle.

Priporočila:

Različne podloge in potrebščine za krojače in šivilje.

Idrijske čipke, vezene čipke in vložki.

Pajčolani za neveste, mirtovi venoi.
Damsko perilo, spodnja krila, predpasniki in kopalne obleke.

Modreci in potrebščine za modrece.
Glave rokavice in rokavice za uniformiranje, pletene, letne in zimске rokavice.
Kopalno perilo, dišave, milo in ustna voda.
Krtiče za obleko, glavo in zobe.

Razna narodna pletena in vezena ročna dela.

Priporočila:

Srajce za gospode in dečke, spodnje hlače, ovratniki, zapestnice, naprsnike in žepne rute.
Pravo jagrovo normalno perilo, tricot srajce, jopice in hlače.

Mrežaste in potne jopice, srajce, čepice in pasovi za šport.

Nogavice, naramnice, odeje in blazine za potovanje.

Kravate, gumbi za manšete.

Za lovce: telovniki, nogavice, rokavice, dokolenice.
Ogrevanci za kolena, meča, prsi, hrbet, trebuh in glavo.

Nahrbtniki, ovratni robci.

Narodni trakovi in zastave, narodne čepice, torbice in drugi domači narodni izdelki itd.

Gospod! Berite novice, ker so za Vas važne in koristne.

Jaz razpošiljam po povzetju od K 12-50 jedno krasno dobro in moderno opravo, katera obstoji iz sledečih stvari: jedna fina bela ali barvasta srajca št. 2 — jedne dobre spodnje hlače, jedna lepa spalna srajca, 1 ovratnik po želji, 1 krasno kravato, 1 par trpežnih nogavic, 1 močno brisalko, 1 izvrstne naramnice, 3 dobre žepne rute, vse v eni škatulji lepo aranžirano.
Razpošiljam z obratno pošto. Kar ne ugaja, vrnem denar nazaj.

„Lira-kolesa“

Najboljši izdelek Najnižje cene
3 letno jamstvo. Pošlje se takoj na poskušnjo. Colnine prosto od avstr. razpošiljalnice. Cenik zastoj. Zastopniki so iščejo.

Rihard Ladewig, Prenzlau
(prov. Brandenburg), poštni predal št. 235.

„Harem“

Pred uporabo. voda za prsa je povsod v porabi pri deklicah in ženah s slabo razvitimi prsi, ali pa pri onih, katere so v otročji postelji izgubile prsa. Tisoče priznalnih pisem o sijajnih uspehih je na razpolago. Cena steklenici z natančnim pojasnilom K 5.—. Razpošilja proti naprej plačilu, ali proti povzetju. Specialna trdka za kosmetiko **H. Weiss**, Dunaj, XIV/3. Sechshaus 7.

Pozor gospodje in mladeniči!

V svoji lekarniški praksi, ki je izvršujem že več nego 30 let, se mi je posrečilo iznajti najboljšo sredstvo za rast brk, brade in las, proti izpadanju brk in las in to je **KAPILOR št. 1**. On deluje, da lasje in brke postanejo gosti in dolgi, odstranjujejo prhljaj in vsako drugo kožno bolezen glave. — Naroči naj si ga vsaka družina. Imam mnogo priznalnic in zahvalnic. — Stane franko na vsako pošto 1 lonček 3 K 60 h, 2 lončka 5 K. — Naročajte samo pri meni pod naslovom

Peter Jurišič

lekarnar v Pakracu št. 68 v Slavoniji.

Nad 5000 filijalk po vsem svetu

Pazi naj se, da se nakupuje samo v naših prodajalnah.

Naše prodajalne se vse poznajo po tem znamenju.

Singer Co. akcijska družba za šivalne stroje

Ljubljana
Sv. Petra cesta 4.

Kranj
Glavni trg 192.

Novo mesto
Veliki trg 88.

Kočevje
Glavni trg 79.

Zaloga olja, živank in posameznih delov * Najboljše je najceneje

— Ustanovljeno leta 1832. —

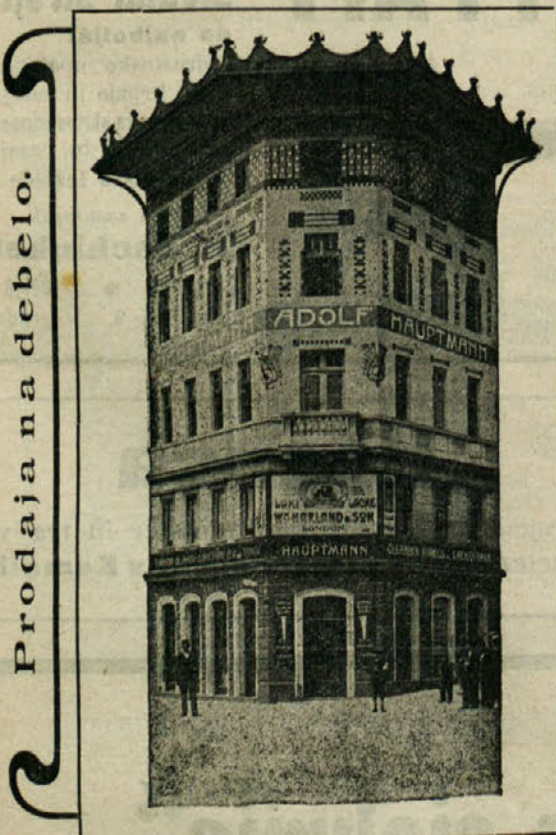
Priznane najboljše oljnate barve

zmlete s stroji najnovejše sestave, prekašajo vsako konkurencu po finosti, ki omogočijo z jako majhno množino pobarvati veliko površino, razpošilja po nizkih cenah

Adolf Hauptmann
v Ljubljani

prva kranjska tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja.
Zaloga slikarskih in pleskarskih predmetov.

Ilustrovani ceniki dobe se brezplačno.

Prodaja na debelo.

Prodaja na drobno.

„Flox“

je fotografičen aparat, s katerim lahko fotografira vsakdo brez da bi se prej kaj učil. S tem aparatom se napravljajo podobe v velikosti 5x7 cm in stane eleganten s kompletno opremo in navo dilom samo K 6.—. Razpošilja po povzetju H. Weiss, Dunaj, XIV/3. Sechshausstrasse 5/110.

Podružnica v Spletju

Ljubljanska kreditna banka

Podružnica v Celovcu

Delniška glavnic: 2,000.000 K

v Ljubljani
obrestuje vloge na knjižice in na tekoči račun od dne vloge do dne vzdiga

Res. fond: 200.000 K

po 4 1/2 %

Rentni davek plačuje banka sama.

Sprejema zglasila za subskripcijo deležev „Hotelske družbe z o. z. Triglav“ po K 500.—, 1.000.—, 5.000.— in 10.000.—.

Rentni davek plačuje banka sama.